

OPINIA

dotycząca sposobu uwzględnienia w projekcie *Strategii rozwoju gminy Jeziora Wielkie na lata 2021-2030* ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*

Na podstawie art. 10f. ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i poz. 1834) Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, po analizie projektu *Strategii rozwoju gminy Jeziora Wielkie na lata 2021-2030*, **opiniuje projekt dokumentu negatywnie w zakresie sposobu uwzględnienia w ww. projekcie dokumentu ustaleń i rekomendacji odnoszących się do kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*.**

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 10f. ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, projekt strategii rozwoju gminy jest przedkładany zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. Natomiast zgodnie z art. 10f. ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym zarząd województwa wydaje ww. opinię w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu strategii rozwoju gminy.

Województwo kujawsko-pomorskie posiada strategię rozwoju województwa, przyjętą uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 roku (*Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*, dalej: *Strategia*), w której zawarto rozdział pt. *Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie*. Rozdział ten bezpośrednio odnosi się do zakresu wydania niniejszej opinii. W *Strategii* wskazane zostało, że wśród ustaleń odnoszących się do kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, a więc niezbędnych do uwzględnienia m.in. w dokumentach poziomu lokalnego jest m.in.: *Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego* oraz *Obszary Strategicznej Interwencji*. W rozdziale *Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego*, w tym na rys. 41a-41d, 42-44, zostały przedstawione kluczowe zagadnienia formułujące politykę przestrzenną Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Po przeanalizowaniu przesłanego przez Pana Dariusza Ciesielczyka Wójta Gminy Jeziora Wielkie, pismem z dnia 21 grudnia 2021 r., projektu *Strategii rozwoju gminy Jeziora Wielkie na lata 2021-2030* stwierdzono, że w niewystarczający sposób uwzględniono w nim ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, wynikające ze *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*. W stosunku do ustaleń *Strategii*, dotyczących zagadnień *Koncepcji rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa*

kujawsko-pomorskiego oraz *Obszarów Strategicznej Interwencji*, stwierdzono, że w projekcie *Strategii rozwoju gminy Jeziora Wielkie na lata 2021-2030* części z ww. ustaleń nie uwzględniono w ogóle lub uwzględniono w niewłaściwy sposób.

Podstawę do wydania negatywnej opinii stanowi brak lub niewłaściwe uwzględnienie w projekcie *Strategii rozwoju gminy Jeziora Wielkie na lata 2021-2030* ustaleń *Strategii* szczególnie istotnych dla kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, w tym także aspektów istotnych dla rozwoju gminy w najbliższej dekadzie oraz pozwalających we właściwy sposób określić rolę i znaczenie gminy w rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego, a mianowicie:

1) W zakresie systemu przyrodniczego:

- a) w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy w sposób nieprawidłowy przedstawiono zasięgi obszarów szczególnie cennych przyrodniczo i krajobrazowo:
  - Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasów Miradzkich (rys. 41a zawarty w *Strategii*, uchwała nr XI/252/19 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasów Miradzkich), Parku Krajobrazowego „Nadgoplański Park Tysiąclecia”, obszarów Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie i Ostoja Nadgoplańska, rezerwatu przyrody „Nadgoplański Park Tysiąclecia” (rys. 41a zawarty w *Strategii*),
- b) w przypadku Obszaru Natura 2000 Jezioro Gopło (rys. 41a zawarty w *Strategii*) należy zweryfikować jego granice, ponieważ zastosowano zbyt dużą generalizację zasięgu tej formy ochrony przyrody,
- c) zwraca się również uwagę, iż przyjęty na „Mapie 6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Jeziora Wielkie” oraz w jej legendzie (s. 44-46) sposób oznaczenia form ochrony przyrody, wobec nachodzenia ich zasięgów na siebie, jest błędny metodologicznie i uniemożliwia identyfikację tych zasięgów. Wskazuje się, że zastosowanie odrębnych oznaczeń dla każdej formy ochrony przyrody wymaga ich przedstawienia w taki sposób, aby możliwa była identyfikacja granic zasięgów poszczególnych form – np. za pomocą linii przedstawiających ich granice i możliwych do rozróżnienia poprzez inny sposób oznaczenia bądź kolor linii (z ewentualnym zastosowaniem szrafu na powierzchni zasięgu form ochrony przyrody). W przypadku kilku form nakładających się na siebie, technika ich przedstawienia musi umożliwiać identyfikację każdej z nich. Zwraca się również uwagę, że przyjęta w legendzie metoda przedstawienia form ochrony przyrody za pomocą kształtów ich zasięgów, musi być zbieżna z rzeczywistym przebiegiem granic tych form na terenie gminy. Wskazuje się także, że wszystkie wymagane formy ochrony przyrody mają swoją kontynuację w sąsiednich gminach, a obecnie zastosowany sposób ich przedstawienia, sugeruje występowanie tych form jedynie na obszarze gminy Jeziora Wielkie. Możliwe jest także rozważenie zbiorczego określenia powyższych form wraz z jednym oznaczeniem w legendzie, np. „obszary szczególnie cenne przyrodniczo i krajobrazowo” (z ewentualnym wskazaniem za pomocą numerów poszczególnych form). Dopuszcza się także przyjęcie innej metody, umożliwiającej identyfikację zasięgów obszarów szczególnie cennych przyrodniczo i krajobrazowo.

2) W zakresie Obszarów Strategicznej Interwencji określonych w *Strategii* oraz właściwego uwzględnienia w polityce lokalnej (zgodnie z tab. 8 zawartą w *Strategii*):

- a) brak uwzględnienia w rozdziale 5. „Obszary Strategicznej Interwencji (OSI)” przynależności gminy do Obszaru Strategicznej Interwencji zidentyfikowanego na poziomie regionalnym „OSI obszarów cechujących się skrajnym niedoborem wody dla rolnictwa” (rys. 41a zawarty w *Strategii* oraz tab. 8 zawarte w *Strategii*),
- b) na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy błędnie przedstawiono zasięg „OSI obszarów peryferyjności transportowej” – oznaczenie zastosowane na mapie 6. „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Jeziora Wielkie” oraz w jej legendzie sugeruje objęcie całego obszaru gminy tym Obszarem Strategicznej Interwencji (sposób przedstawienia zagadnienia jest niezgodny z rys. 41a zawartym w *Strategii*).

W nawiązaniu do powyższej uwagi sugeruje się uwzględnienie zagadnienia za pomocą właściwie oznaczonej linii, wyznaczającej granicę zasięgu „OSI obszarów peryferyjności transportowej” na terenie gminy Jeziora Wielkie (zgodnie z rys. 41a zawartym w *Strategii*), bądź za pomocą informacji tekstowej uzupełniającej legendę rysunku, określającej występowanie tego uwarunkowania na części obszaru gminy.

3) W zakresie projektów kluczowych:

- a) brak uwzględnienia na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy projektu kluczowego planowanego do realizacji na terenie gminy – 437. *Budowa DK 25* (zgodnie z wykazem projektów kluczowych zawartych w *Strategii* na s. 201),
- b) w odniesieniu do zapisów na s. 43 projektu *Strategii rozwoju gminy Jeziora Wielkie na lata 2021-2030* wskazuje się, że projekt kluczowy 437. *Budowa DK 25* dotyczy realizacji tej drogi jako drogi klasy głównej ruchu przyspieszonego w granicach województwa. Niewłaściwie zatem wskazano, że budowa drogi dotyczy jedynie odcinka pomiędzy Bydgoszczą a Inowrocławiem, który ze względu na istniejące powiązania drogowe traktowany jest jako odcinek priorytetowy w realizacji. Dokonano zatem niewłaściwej interpretacji, że realizacja projektu kluczowego nie dotyczy obszaru gminy Jeziora Wielkie przez którą przebiega droga krajowa nr 25.

Ponadto, niezależnie od wskazanych powyżej zastrzeżeń, które stanowią podstawę do wydania opinii negatywnej dla projektu *Strategii rozwoju gminy Jeziora Wielkie na lata 2021-2030*, wskazuje się, że:

- 1) zalecanym do uwzględnienia na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy zagadnieniem są zasięgi korytarzy ekologicznych przebiegających przez teren gminy – w odniesieniu do zapisów na s. 36 projektu *Strategii rozwoju gminy Jeziora Wielkie na lata 2021-2030* wskazuje się, że zgodnie z aktualizacją mapy korytarzy ekologicznych w Polsce wg IBS PAN w Białowieży z 2012 r. korytarze ekologiczne znajdujące się na terenie gminy to: KPnC-15A Puszcza Bydgoska – Dolina Warty oraz KPnC-15B Pojezierze Gnieźnieńskie,
- 2) na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, w związku z obecnym sposobem przedstawienia zasięgu obszarów szczególnie cennych przyrodniczo i krajobrazowo, w sposób niepoprawny metodologicznie uwzględniono zasięg obszaru zasobu gleb najwyższych klas – jest on słabo czytelny w związku z nakładaniem się na siebie kilku warstw różnych oznaczeń. Zwraca się również uwagę, że na mapie 6. „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Jeziora Wielkie” zagadnienie to błędnie zostało przyporządkowane do *Koncepcji rozwoju przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego*. Zagadnienie obszaru zasobu gleb najwyższych klas zgodnie ze *Strategią* należy do

kategorii zagadnień *Kluczowych elementów budujących potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa*,

- 3) w legendzie mapy 6. „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Jeziora Wielkie” kategorię zagadnień *Założenia polityki terytorialnej województwa* określono jako „Poziomy polityki terytorialnej oraz obszary prowadzenia polityki terytorialnej”, co sugeruje przynależność gminy Jeziora Wielkie do kilku poziomów prowadzenia polityki terytorialnej oraz obszarów prowadzenia polityki terytorialnej – należy ona do jednego poziomu prowadzenia polityki terytorialnej, w którym znajduje się OPPT Mogilna (IV poziom prowadzenia polityki terytorialnej w województwie),
- 4) mapa 6. „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Jeziora Wielkie” charakteryzuje się niskim poziomem czytelności oraz brakiem poprawności kartograficznej w zakresie uwzględnienia poszczególnych elementów *Koncepcji rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego* oraz *Obszarów Strategicznej Interwencji*, wynikających ze *Strategii* dla rozwoju gminy Jeziora Wielkie,
- 5) na s. 49 projektu *Strategii rozwoju gminy Jeziora Wielkie na lata 2021-2030* błędnie nazwano Obszar Strategicznej Interwencji zidentyfikowany na poziomie krajowym tj. OSI „obszary zagrożone trwałą marginalizacją” jako „gmina zagrożona trwałą marginalizacją” – niezbędne jest imienne określenie Obszaru Strategicznej Interwencji zgodnie z tab. 8 zawartą w *Strategii*,
- 6) w celu zachowania zgodności z ustaleniami *Strategii*, model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Jeziora Wielkie powinien zawierać zagadnienia takie jak: zasięg obszarów szczególnie cennych przyrodniczo i krajobrazowo wraz z podaniem nazw własnych form ochrony przyrody, określenie siedziby gminy w hierarchii sieci osadniczej województwa, element infrastruktury transportowej obsługujący kluczowe zewnętrzne relacje transportowe województwa wraz z jego relacją oraz podaniem numeracji, kategorię do jakiej zaklasyfikowano gminę w koncepcji rozwoju przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa, zasięg obszaru gleb najwyższych klas, obszary strategicznej interwencji zidentyfikowane na poziomie krajowym i regionalnym, założenia polityki terytorialnej województwa oraz projekt kluczowy planowany do realizacji na terenie gminy. Powyższe oczekiwania w zakresie uwzględnienia na modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej zagadnień *Koncepcji rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego*, *Obszarów Strategicznej Interwencji* oraz projektów kluczowych, znajdują uzasadnienie w wymogu ustawowym, zawartym w art. 10e ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i poz. 1834),
- 7) dokument zawiera liczne błędy redakcyjne i edytorskie.

Informuje się także o przyjęciu w dniu 2 września 2021 r. uchwałą nr 34/1474/21 przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego *Wytycznych dotyczących zachowania spójności projektów strategii rozwoju gmin oraz strategii rozwoju ponadlokalnego sporządzanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego z ustaleniami Strategii Przyspieszenia 2030+*. **Powyższe Wytyczne mogą ułatwić wprowadzenie niezbędnych poprawek i uzupełnień do projektu strategii rozwoju gminy, gdyż określono w nich optymalny sposób uwzględnienia poszczególnych zagadnień.**